

ท 3839

มติชน

วันพฤหัสบดีที่ 19 กรกฎาคม พุทธศักราช 2544 ปีที่ 24 ฉบับที่ 8532 ราคา 8 บาท

● หน้า 7

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมที่เป็นจริงของคนไทย

ชุติมา นุ่นมัน

chumann@matichon.co.th

● นายเกษม สนิทวงศ์ ฅ อยุธา
อดีตปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

“ผมอยากเห็นและพยายามผลักดันกระทรวงสิ่งแวดล้อม หรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติให้มีมานานแล้ว แต่จากผลการศึกษาที่คณะทำงานของจุฬาลงกรณ์ฯ เสนอแนะมานั้นยังไม่เห็นด้วยมากนัก โดยเฉพาะเรื่องการยุบ การย้ายบางหน่วยงานเป็นเพียงการเปลี่ยนชื่อใหม่เท่านั้น หน้าที่การงานยังไม่มองไม่ออกว่ากระทรวงใหม่ที่ทีมงานเสนอขึ้นมา จะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างไร”

● วรเทพ ยอดดี

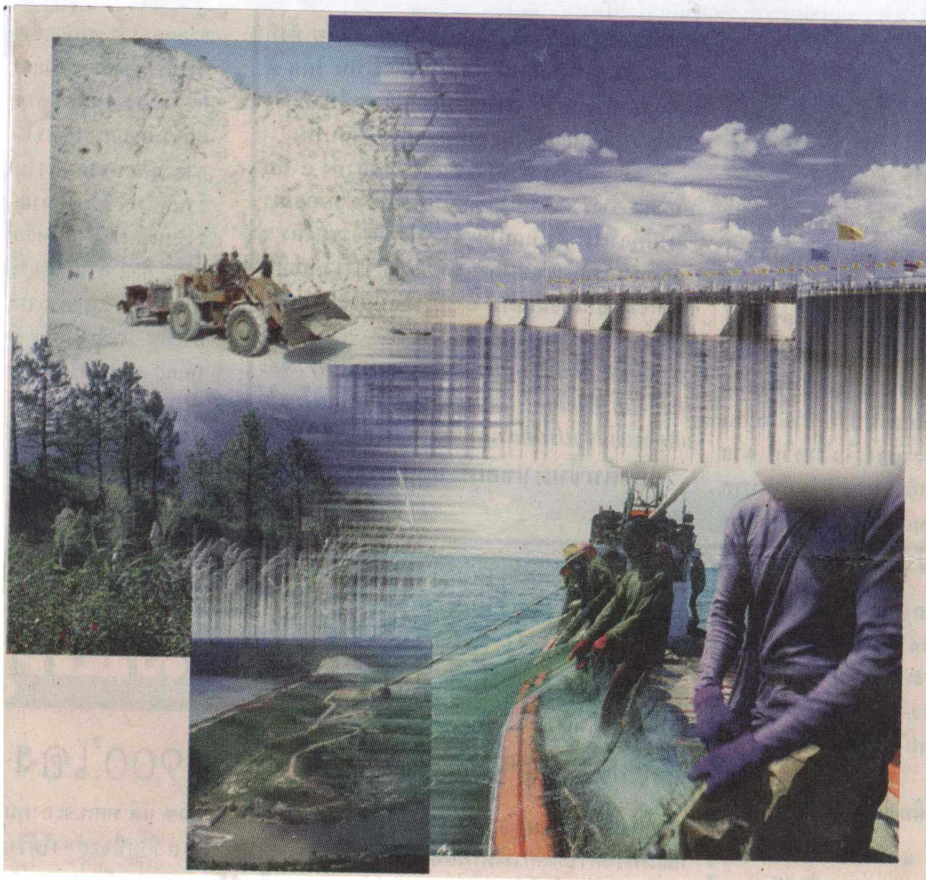
ข้าราชการกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“ไม่มีอะไรใหม่ในสายตาคณะกรรมการปรับโครงสร้างที่คณะทำงานของจุฬาลงกรณ์ฯ จัดทำมา บางเรื่องก็ยังขัดแย้งในตัวเองอีกด้วย เช่น บอกว่าจะทำให้องค์กรมีขนาดเล็กลง เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารงาน แต่นี่กลับให้ยุบหน่วยงานรวมกัน ซึ่งบางหน่วยงานมีบุคลากรเป็นร้อย พอยุบรวมกันกลายเป็นสองร้อย อีกอย่างผมมีคำถามว่าถ้าให้ที่อื่นที่ไม่ใช่จุฬาลงกรณ์ฯ ศึกษาเรื่องนี้ เช่น ให้อาจารย์หรือสถาบันเอเชียศึกษา(เอไอที) แล้วผลออกมาไม่เหมือนกัน กระทรวงจะคิดจะทำอย่างไร”

● นางศรinya เปี้ยแดง

นักวิทยาศาสตร์ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ(พป.) ในนามประชาชน

“เห็นด้วยอย่างยิ่งเรื่องคิดใหม่ทำใหม่ เป็นวิสัยที่ทุกคนในกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ต้องมี แต่ตามโครงสร้างใหม่ที่จุฬาลงกรณ์ฯ มาและอาจจะมีผลต่อกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในอนาคตนั้น ไม่ได้พูดเรื่องบุคลากรภายในองค์กรเลย ได้แต่พูดว่าจะยุบนั้น รวมนี้ แต่คนทำงานยังเหมือนเดิม เหมือนกับเป็นการย้ายบ้าน แต่คนในบ้านยังเป็นคนเดิม ถ้ามีพฤติกรรมเหมือนเดิม เปลี่ยนบ้านแล้วจะมีประโยชน์อะไรกับการเปลี่ยนแปลง สิ่งสำคัญจะต้องพูดเรื่องแนวทางการพัฒนาบุคลากรของแต่ละที่ด้วย เพราะเรื่องนี้สำคัญที่สุด”

การบ้านชิ้นหนึ่งที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ให้รัฐมนตรีทุกคนช่วยกันคิดหลังจากเข้ามารับตำแหน่ง คือการทำแผนการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวง ทบวง กรม ในภาพรวมโดยไม่มีติดกับกระทรวงที่รับผิดชอบ โครงสร้างใหม่จะต้องรวบรวมงานหรือภารกิจที่มีลักษณะใกล้เคียงกันอยู่รวมกันในกระทรวงเดียว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จนกระทั่งต้นเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา มีการประชุมคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน(ก.พ.) ที่ประชุมได้ยกเรื่องนี้มาร่วมหารือกันอย่างจริงจัง โดยที่ประชุมเห็นชอบโครงสร้างกระทรวงใหม่ เพิ่มจากเดิม 13 กระทรวง 1 ทบวง เป็น 17 กระทรวง กระทรวงใหม่ที่จะเกิดขึ้น 4 กระทรวง คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลังระหว่างประเทศ กระทรวงท่องเที่ยว และกระทรวงพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้โดยตรง เพราะจะต้องแยกหน่วยงานภายใต้กำกับเดิมไปสร้างเป็นองค์กรใหม่ คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นี่จึงว่าจ้างให้ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาการปรับบทบาทและภารกิจของตัวเองในการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับปรุง และเตรียมตัวเพื่อรับโครงสร้างใหม่

ผลการศึกษาพบว่า มีจุดอ่อนในหน่วยงานแห่งนี้หลายด้าน เช่น ขาดกรอบทิศทางในการดำเนินงานระดับชาติ มีหน่วยงานซ้ำซ้อนจำนวนมาก ไม่มีความคล่องตัวในการทำงาน ขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการให้การศึกษาแก่หน่วยงานท้องถิ่นและประชาชนทั่วไปด้านสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่สามารถกระจายความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมไปสู่ระดับรากหญ้า ได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ไม่มีความพร้อมในการวิจัยและพัฒนาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ฯลฯ

คณะผู้ศึกษาจึงเสนอให้แยกหน่วยงานออกเป็น 2 กระทรวงคือ 1.กระทรวงวิทยาศาสตร์ที่มีการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน

ในการนี้จำเป็นต้อง ยุบ แยก บางหน่วยงานที่ทำหน้าที่ซ้ำซ้อนเข้าด้วยกัน เช่น ยุบกรมวิทยาศาสตร์บริการ โดยให้กองเคมี กองวิทยาศาสตร์ชีวภาพ กองฟิสิกส์ กองการวิจัยและบางส่วนของสำนักงานเลขานุการกรมมาตั้งเป็นสถานปฏิบัติการวิทยาศาสตร์แห่งชาติ มีสถานภาพเป็นองค์กรมหาชน โอนกองการศึกษาเคมีปฏิบัติ และศูนย์พัฒนาอุตสาหกรรมเขรามิกไปสังกัดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย(วท.) ให้ภารกิจของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม(สส.) คือ กองนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปรวมกับภารกิจของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม(สผ.) คือ กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ กองสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ กองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรม

ตั้งเป็นกรมส่งเสริมและพัฒนาสิ่งแวดล้อม โอนภารกิจของกองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตั้งเป็นสถาบันวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

นายสุภชัย ยาวะประภาส หัวหน้าทีมที่ศึกษาเรื่องนี้ ชี้แจงว่า การโยกย้าย ยุบลดอดจนปรับเปลี่ยนโครงสร้างที่ทีมงานเสนอนั้นจะทำให้ระบบโครงสร้างการทำงานแข็งแกร่งขึ้น เพราะงานจะไม่ซ้ำซ้อน บริหารงานสะดวก แต่ทั้งหมดนี้ไม่ได้ทำรวดเดียวคราวเดียวแต่จะต้องทำแบบค่อยเป็นค่อยไป

ข้อเสนอทั้งหมดถูกนำเสนอต่อหน้าข้าราชการระดับผู้บริหารกระทรวงวิทยาศาสตร์ทุกคนเพื่อให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น มีการอภิปรายกันหลากหลาย ผลสรุปที่ออกมาคือ บุคลากรที่ถูกเสนอให้ยุบหน่วยงานคัดค้าน เพราะรู้สึกเหมือนสูญเสียอำนาจ และไม่มีความชัดเจนว่าเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไปสภาพภาพของตัวเองจะเป็นอย่างไร ส่วนหน่วยงานที่ไม่มีผลกระทบอะไรมากนัก เช่น กรมควบคุมมลพิษ(คพ.) และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ(สวทช.) ไม่มีใครเสนอความคิดเห็นอะไรเลย

แผนการปรับบทบาทและภารกิจของกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯขณะนี้ มีแผนร่างอยู่ 2 ฉบับ ฉบับร่างของ นายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรี ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน แต่ไปดึงเอาหน่วยงานที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมในกระทรวงอื่นๆ เช่น กรมชลประทานกรมป่าไม้ กรมทรัพยากรธรณี ฯลฯ ไปอยู่กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติด้วย ร่างฉบับนี้ถูกส่งไปให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นก่อนจะนำมาแก้ไขและเตรียมนำเข้าพิจารณาในคณะรัฐมนตรี(ครม.)

ส่วนร่างที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯกำลังดำเนินการในขณะนี้ จะสรุปผลการแสดงความคิดเห็นให้ ก.พ.พิจารณา ซึ่ง ก.พ.จะนำเอาร่างของนายสุวิทย์ มาพิจารณาพร้อมด้วยก่อนจะถูกส่งไปยังคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ และ ครม.ขั้นตอนทั้งหมดนี้จะแล้วเสร็จภายในสิ้นปีนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมานานแล้วว่าจะจำเป็นต้องมีกำลังจะเกิดขึ้นในประเทศไทย แต่คลื่นใต้น้ำของเรื่องนี้เชื่อว่าไม่มีเพราะการแยกยุบ ย้าย เพื่อสร้างและปรับปรุงองค์กรใหม่ครั้งนี้ทำให้ผู้ที่เคยมีอำนาจหลายคนสูญเสียอำนาจและผลประโยชน์ที่เคยครอบครองอยู่ เริ่มมีปฏิกิริยาต่อต้านบ้างแล้ว

ต้องมาดูกันต่อไปว่านายกรัฐมนตรีที่มีคะแนนเสียงมากที่สุดในประวัติศาสตร์คนนี้จะจัดการเรื่องนี้ให้บรรลุผลได้อย่างไร